

รายงานการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย ในประเทศ และต่างประเทศ
(ระยะเวลาไม่เกิน ๙๐ วัน และ ระยะเวลาตั้งแต่ ๙๐ วันขึ้นไป)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ชื่อเรื่อง / หลักสูตร HA ๒๐๑: HA พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล
เพื่อ ศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย
งบประมาณ เงินงบประมาณกรุงเทพมหานคร เงินบำรุงร่องพยาบาล
 ทุนส่วนตัว ไม่เสียค่าใช้จ่าย

จำนวนเงิน ๕,๕๐๐ บาท

ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๖ สถานที่ ห้องประชุม Sapphire ๒๐๓ อาคารอิมแพคฟอร์ม เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

คุณวุฒิ / วุฒิบัตรที่ได้รับ ประกาศนียบัตร

๑.๑ ชื่อ - สกุล นางสาวอุษา อินทรศร

อายุ ๓๖ ปี การศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต (สาขาวังสีเทคนิค)

ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน -

๑.๒ ตำแหน่ง นักรังสีการแพทย์ปฏิบัติการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ ปฏิบัติงาน กำกับดูแลและติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากร
เจ้าพนักงานรังสีการแพทย์ และนักรังสีการแพทย์ ในการให้บริการทางด้านรังสีวินิจฉัย
และรังสีร่วมรักษา รวมทั้งการตรวจวิเคราะห์และรักษาเครื่องมือทางรังสี ครอบคลุมถึง
การป้องกันอันตรายของรังสีต่อตนเอง คนไข้ ญาติและผู้ปฏิบัติงานสาขาอื่นๆ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา ฝึกอบรม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย

๒.๑ วัตถุประสงค์

๒.๑.๑ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมรู้และเข้าใจแนวคิดการพัฒนาคุณภาพ และนำสู่การปฏิบัติใน
งานประจำได้

๒.๑.๒ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมรู้ เข้าใจ และสามารถใช้หลักคิดและเครื่องมือพื้นฐานสำหรับ
การพัฒนาคุณภาพสถานพยาบาล ระดับหน่วยงาน

๒.๑.๓ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาคุณภาพ

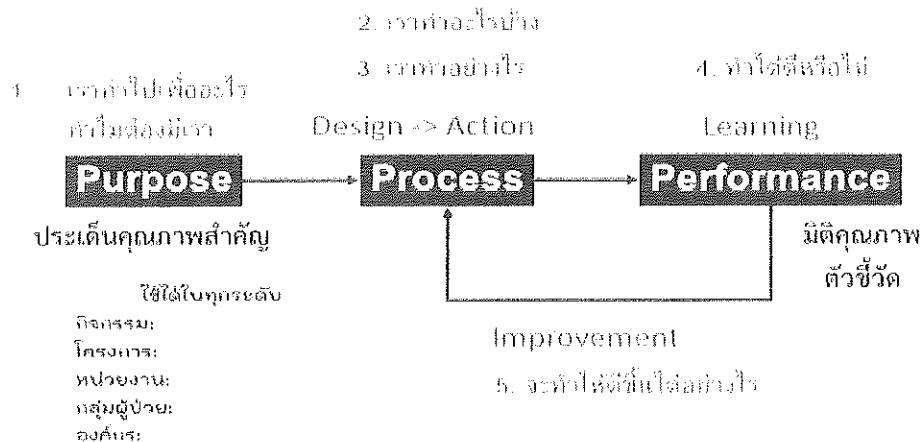
๒.๒ เนื้อหา

แนวคิดการพัฒนาคุณภาพ

ตั้งเป้า-เฝ้าดู-ปรับเปลี่ยน(กำกับติดตาม—ถ้าดีแล้วให้รักษาไว้)

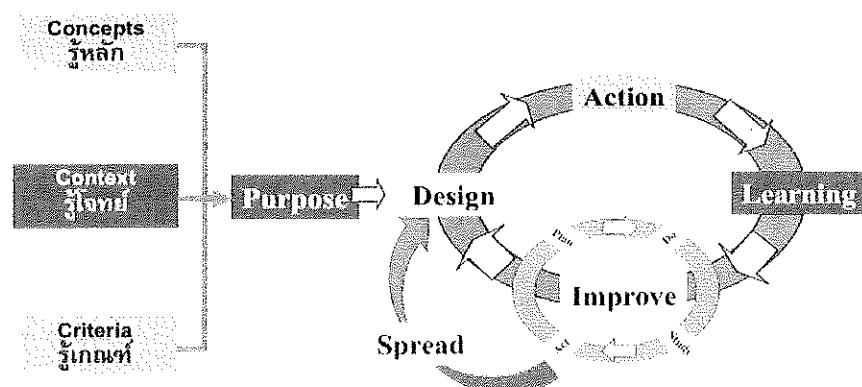
-แนวคิดการพัฒนาคุณภาพ ๓C -PDSA รู้คิด รู้ทำ เพื่อความลุ่มลึก ตรงประเด็น ต่อเนื่อง

3P กับ 5 ค่าความพึงดูแล ใช้ได้ในทุกระดับ

- การพัฒนาทั้งองค์กร ต้องพัฒนาพื้นที่ทั้ง ๕ วง ได้แก่ องค์กร ระบบงาน หน่วยงาน และ กลุ่มผู้ป่วย
- บันได ๓ ขั้น ลงทุนน้อยให้ได้มาก ตรงประเด็น เป็นขั้นตอน
- ๓C (Concept, Context, Criteria) ทำเพื่อกำหนดเป้าหมาย ใช้กระบวนการ PDSA/DALI หรือไม่ ได้ขยายผล (Spread) หรือไม่ เกิดการเรียนรู้อะไร มีเกณฑ์การให้คะแนนประเมิน ๑ - ๕

แนวคิด 3C-PDSA/DALI

หลักคิดชุด...

หลักคิดชุดที่ ๑ “ทำงานประจำให้ดี มีอะไรให้คุยกัน ขยันทบทวน”

หลักคิดชุดที่ ๒ “เป้าหมายชัด วัดผลได้ ให้คุณค่า อย่าเบ็ดเตล็ด”

Hospital Accreditation คือกลไกกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาระบบงานภายในของโรงพยาบาล โดยมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ และพัฒนาทั้งองค์กรทำให้องค์กรเกิดการเรียนรู้มีการประเมิน และพัฒนาตามเงื่อนไขต่อเนื่อง

เครื่องมือสำคัญของ HA

ทบทวนตัวเอง - ทบทวนปัญหาจากการทำงาน (ข้อที่ ๑)

- ห้าคำถามพื้นฐาน/๓P (ข้อที่ ๒)

- ใช้มาตรฐาน HA (ข้อที่ ๓)

ทบทวนกันเอง - ตามรอย

- เยี่ยมสำรวจภายใน

- แลกเปลี่ยนเรียนรู้

ทบทวนจากภายนอก - เยี่ยมสำรวจจากภายนอก

- ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

๕ แนวทางปฏิบัติเพื่อการทำงานประจำให้ดี

๑. พฤติกรรมบริการที่ดี

- มองหน้าสบตา ยิ้มทักทาย ได้ถูก ตามส่ง

๒. ใช้แนวคิด ๓P ในงานประจำ

- ทำไปเพื่ออะไร ทำอย่างไรให้ดี ทำได้ดีหรือไม่ จะทำให้ดีขึ้นได้อย่างไร

- ทบทวนเมื่อเกิดปัญหา เลือกประเด็นนำสนใจมาคุยกันในทีมทุกวัน

๓. ใช้แนวคิด patient and customer focus

- รับฟัง ตอบสนอง รับเสียงสะท้อน

- Momma test (ถ้าผู้ป่วยรายนี้เป็นแม่เราเราจะทำอย่างไร)

๔. ใช้แนวคิด internal customer

- “ฉัน” จะทำให้งานของ “เธอ” ง่ายขึ้นได้อย่างไร

๕. ใช้แนวคิด “ความเรียบง่าย” (simplicity) ในงานประจำ

- Visual management

- ทบทวนฟังควรสกัดแนวคิดย้ำๆ

๑๒ กิจกรรมทบทวนคุณภาพ

- เป็นเครื่องมือคุณภาพขั้นพื้นฐาน ของ HA

- เป็นเครื่องมือค้นหาโอกาสพัฒนา

- เป็นกระบวนการสื่อสารตัวเอง

๑. การทบทวนขณะดูแลผู้ป่วย

๒. การทบทวน...

๒. การทบทวนความคิดเห็น/คำร้องเรียนของผู้รับบริการ

๓. การทบทวนการส่งต่อ/ขยาย/ปฏิเสธการรักษา

๔. การทบทวนการตรวจรักษาโดยผู้ชำนาญกว่า

๕. การค้นหาและป้องกันความเสี่ยง

การบริการความเสี่ยง มาตรฐาน SIMPLE และมาตรฐานสำคัญจำเป็นต่อความปลอดภัยของผู้ป่วย

ความเสี่ยง (Risk) คือ ผลของความไม่แน่นอนต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยความไม่แน่นอน คือ ภัยการณ์ขาดข้อมูลเกี่ยวกับความเข้าใจหรือความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ ผลที่ตามมาหรือโอกาสเกิด อุบัติการณ์ (Incident) คือ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคล และ / หรือ คำร้องเรียน การสูญเสีย ความเสียหาย

เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ (Adverse event) คือ อุบัติการณ์ที่ก่อให้เกิดอันตรายต่ผู้ป่วย เป้าหมายของการบริหารความเสี่ยง

รับรู้ ความเสี่ยงและอุบัติการณ์ โดยการสังเกตและจดบันทึก

ป้องกัน แนวทาง มาตรฐานต่างๆ การออกแบบ ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

จัดการ การวางแผน การแก้ปัญหาเฉพาะกรณี การเรียนรู้สู่การป้องกัน

ตระหนัก เรียนรู้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น วัฒนธรรมความปลอดภัย

มาตรฐานสำคัญจำเป็นต่อความปลอดภัย

๑. การผ่าตัดผิดคน ผิดข้าง ผิดตำแหน่ง ผิดหัวตัด

๒. การติดเชื้อที่สำคัญตามบริบทขององค์กรในกลุ่ม SSI, VAP, CAUTI, CABSI

๓. บุคลากรติดเชื้อจากการปฏิบัติหน้าที่

๔. การเกิด Medication Errors และ Adverse Drug Event

๕. การให้เลือดผิดคน ผิดหมู่ ผิดชนิด

๖. การระบุตัวผู้ป่วยผิดพลาด

๗. ข้อผิดพลาดในการวินิจฉัยโรค

๘. การรายงานผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ /พยาธิวิทยาผิดพลาด

๙. การคัดกรองที่ห้องฉุกเฉินคลาดเคลื่อน

รายละเอียดการดำเนินการตามมาตรฐานสำคัญจำเป็นต่อความปลอดภัย

๑. สถานพยาบาลต้องมีแนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันความไม่ปลอดภัยต่ผู้ป่วย ในประเด็น

ที่กำหนด

๒. สถานพยาบาลแสดงจำนวนอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละปีในประเด็นที่กำหนด

๓. กรณีเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่มี ผลกระทบถึงตัวผู้ป่วย (ระดับ E ขึ้นไป) ให้ สถานพยาบาลทบทวนวิเคราะห์สาเหตุ (Root cause analysis: RCA)

๔. จัดทำแผนควบคุมป้องกันความเสี่ยงและมีผลการดำเนินงานตามแผนแสดงแก่ผู้เยี่ยม

สำรวจ

การวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริง โดยวิเคราะห์จากเหตุการณ์จริง เข้าไปอยู่ในสถานที่จริง คุยกับผู้คนที่เกี่ยวข้อง ตั้งคำถาม “ทำไม” เพื่ออย่างไปสู่ปัจจัยองค์กร ตั้งคำถาม “ถ้าจัดการตรงสาเหตุนี้แล้ว ปัญหาจะลดลงหรือหมดไปหรือไม่” ใช้สถิติวิเคราะห์เมื่อจำเป็น

ตารางแสดงรายละเอียด มาตรฐาน SIMPLE

	ผู้ป่วย (patient)	บุคลากร (personnel)	ประชาชน (people)
S	Safe surgical team ความปลอดภัยจากการผ่าตัด	Security & privacy of information & Social Media ความปลอดภัยเรื่องของข้อมูลและการใช้สื่อ	Social Responsibility and Social Communication มีความรับผิดชอบและมีการสื่อสาร
I	Infection prevention & Control ความปลอดภัยจากการติดเชื้อในโรงพยาบาล	Infection & Exposure ความปลอดภัยของบุคลากรจากการติดเชื้อ	Information security, People Health Record ความปลอดภัยของข้อมูลของประชาชน
M	Medication & Blood Safety ความปลอดภัยในการรับยาและเลือด	Mental Health & Exposure การเยี่ยวยาทางด้านจิตใจเมื่อเกิดเหตุไม่ง่วงประสา	Mental Support and Motivation การดูแลและกระตุ้นทางด้านจิตใจ
P	Patient Care Processes ความปลอดภัยในกระบวนการดูแลผู้ป่วย	Process of work ความปลอดภัยในระหว่างกระบวนการทำงาน	Promotion and Prevention of Health, Customer Protection การส่งเสริมและป้องกันสุขภาพ การปกป้องผู้บริโภค
L	Line& Tube & Lab ความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วยที่ใส่สายและผลตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ถูกต้องแม่นยำ	Lane (Traffic), Law ความปลอดภัยในการส่งต่อผู้ป่วยหรือการละเมิดกฎหมาย	Lane (Road Safety) and Legal ความปลอดภัยในการใช้ถนนและสถาบันพระมหาชัต里的
E	Emergency ความปลอดภัยในการตอบสนองในสภาวะฉุกเฉินให้ถูกต้องและรวดเร็ว	Environment & working condition ความปลอดภัยในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมในการทำงาน	Exercise and Environment Safety ความปลอดภัยในการออกกำลังกายและสิ่งแวดล้อม

กระบวนการบริหารความเสี่ยง

๑. ระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
๒. ดำเนินความสำคัญความเสี่ยง (Risk Analysis)
๓. มาตรการป้องกันความเสี่ยง (Risk Treatment)
๔. การติดตาม และวัดผลความเสี่ยง (Risk Monitor & Review)

เครื่องมือคุณภาพพื้นฐาน

เครื่องมือพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพ ประกอบไปด้วย

๑. เครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพของทีมและคนทำงาน ได้แก่ มีอย่างไรให้คุยกัน Daily Huddle หมวด ๖สี AR เป็นต้น
๒. เครื่องมือพัฒนาคุณภาพ ได้แก่ ๕ ส กิจกรรมทบทวน RCA Driver Diagram การตามรอย ๓ P CQI และ service profile

Driver Diagram คือแผนภูมิที่แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่จะมีผลต่อความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยจำแนกเป็นลำดับขั้นจากปัจจัยขึ้บเคลื่อนไปสู่แนวคิดปรับเปลี่ยน

ประโยชน์ของ Driver Diagram

๑. เห็นภาพรวมของแนวทางการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น
๒. ช่วยตรวจสอบความสมบูรณ์ของสิ่งที่จะทำ
๓. ช่วยกำหนดเป้าหมายและตัววัดความก้าวหน้าในการพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบ

วิธีการเขียน Driver Diagram

๑. ใช้รูปแบบ (template) ในลักษณะของแผนภูมิต้นไม้ (tree diagram) หรือแผนภาพ (mind map)
๒. ระดมสมองว่าอะไรเป็นตัวขับเคลื่อนความสำเร็จตามเป้าหมายแล้วจัดกลุ่มหรือจำแนกเป็น primary และ secondary driver
๓. ระดมสมองว่าในแต่ละdriver มีแนวคิดปรับเปลี่ยนหรือแนวปฏิบัติอย่างไรบ้าง

การตามรอย เป็นการทำงานกับสิ่งที่สัมผัสได้ชัด ทำให้เข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริง ทั้งด้านดี และด้านไม่ดี ทั้งในกลุ่มทำงาน และผู้บริหาร ทำให้มีการจัดการที่เหมาะสม ช่วยเติมเต็มความไม่สมบูรณ์ มี ๘ การตามรอย ได้แก่

๑. การตามรอยคุณภาพของแต่ละหน่วยงาน
๒. การตามรอยอุบัติการณ์ความเสี่ยง
๓. การตามรอย SIMPLE
๔. การตามรอย Clinical Tracer
๕. การตามรอยผู้ป่วยแต่ละราย
๖. การตามรอยมาตรฐานและ SPA
๗. การตามรอยแผนกลยุทธ์
๘. การตามรอยการประเมินตนเอง

การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement: CQI)

การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement: CQI) คือการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และความคิดสร้างสรรค์ในการปรับปรุงระบบงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับผลงานอย่างไม่หยุดยั้ง โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศ เน้นการทดสอบขนาดเล็ก ทดสอบต่อเนื่อง และทดสอบหลายๆเรื่องพร้อมกัน โดยหลักการประกอบด้วย การตั้งเป้า ฝ่าดู ปรับเปลี่ยน

การตั้งเป้า ต้องรู้โจทย์และมีเป้าหมายที่ชัดเจน

การฝ่าดู คือการฝ่าดูตัวชี้วัดที่สะท้อนการบรรลุความสำเร็จ เพื่อประเมินการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยกำหนดได้ทั้งตัวชี้วัดเชิงผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลงคุณภาพที่ดีขึ้น ตัวชี้วัดเชิงกระบวนการ บวก การเปลี่ยนแปลงในกระบวนการและตัวชี้วัดที่รักษาสมดุล ตรวจสอบว่าเมื่อปรับปรุงแล้วจะไม่ส่งผลกระทบกับส่วนอื่นๆ การวัดไม่ต้องสมบูรณ์แบบ เน้นการพัฒนา

การปรับเปลี่ยน คือสิ่งที่จะต้องพัฒนาหรือกระบวนการที่ต้องปรับปรุง

การพัฒนาคุณภาพระดับหน่วยงาน

การพัฒนาคุณภาพระดับหน่วยงาน คือ การทำให้แต่ละหน่วยงานมีคุณภาพพอดีซึ่งเป็นบทบาทการบริหารงานประจำของหัวหน้าหน่วยงาน โดยกำหนดว่า

๑. ใครทำ ทุกคนในหน่วยงานหรือบริการ โดยการนำของหัวหน้าหน่วยงาน
๒. ทำอะไร ทำให้หน่วยงานบรรลุเป้าหมายด้วยการทำงานที่เป็นมาตรฐานหรือการประกันคุณภาพ ไม่มีความเสี่ยง และทำให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๓. ทำอย่างไร

๓.๑) เข้าใจแนวคิดการพัฒนา คือการใช้ ๓ P

๓.๒) มีการทำกิจกรรมคุณภาพ ที่ออกแบบให้ปลูกฝังอยู่ในงานประจำ

๓.๒.๑) กิจกรรมคุณภาพขั้นพื้นฐาน เช่น ระบบข้อเสนอแนะ ๕ ส. พฤติกรรม

บริการสู่ความเป็นเลิศ สุนทรียะสนเทศ KM และ Daily Huddle

๓.๒.๒) กิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและบริหารความเสี่ยง เช่น การทำ RCA กิจกรรมบทวนคุณภาพ การรายงานอุบัติการณ์ การออกแบบเพื่อป้องกันความเสี่ยง

๓.๒.๓) การบริหารกระบวนการ การควบคุมกระบวนการ การติดตามตัวชี้วัด การตามรอย

๓.๒.๔) การหาโอกาสพัฒนาด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และการสร้างนวัตกรรม

๓.๓) เครื่องมือการบริหารหน่วยงานที่สำคัญ service profile

๓.๔) การประสานเชื่อมโยงหรือบูรณาการ

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๓.๑ ต่อตอนน่อง: เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจแนวคิดการพัฒนาคุณภาพ และนำสู่การปฏิบัติในงานประจำได้

๒.๓.๒ ต่อหน่วยงาน: สามารถใช้หลักคิดและเครื่องมือพื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพ สถานพยาบาล ระดับหน่วยงาน

๒.๓.๓ อีน ๔: เกิดทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาคุณภาพ

ส่วนที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรค

๓.๑ การปรับปรุง

- เนื้อหาสาระค่อนข้างมาก จึงมีข้อจำกัดด้านเวลาและเนื้อหา ทำให้วิทยากรบางท่าน พูดเร็ว โดยเฉพาะวันสุดท้ายของการอบรม

๓.๒ การพัฒนา

- ผู้เข้าอบรมควรศึกษามาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ ฉบับที่ ๕ และการเขียน service profile ก่อนการเข้าอบรม เพื่อให้สามารถเข้าใจเนื้อหาอบรมได้อย่างรวดเร็วและต่อยอดไปเรื่องอื่นๆได้

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- นำความรู้เกี่ยวกับการโค้ชมาพัฒนาโครงการเยี่ยมสำราจภายใน

- คณะกรรมการตรวจเยี่ยมภายใน ควรได้รับการอบรมหลักสูตรนี้ อาจเชิญวิทยากรมาบรรยายหรือให้ผู้ที่มีความรู้มาถ่ายทอดความรู้เพื่อการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

(ลงชื่อ) .... (ผู้รายงาน)
(นางสาวอุษา อินทรศร)

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรม เกี่ยวกับพื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพ สถานพยาบาล ระดับหน่วยงาน มีทัศนคติเชิงบวกต่อการพัฒนาคุณภาพ และเผยแพร่แก่เพื่อนร่วมงาน

นายพruship แม่จันจง

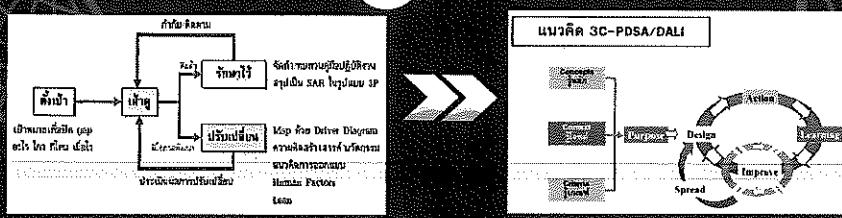
ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสตูลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี

HA201

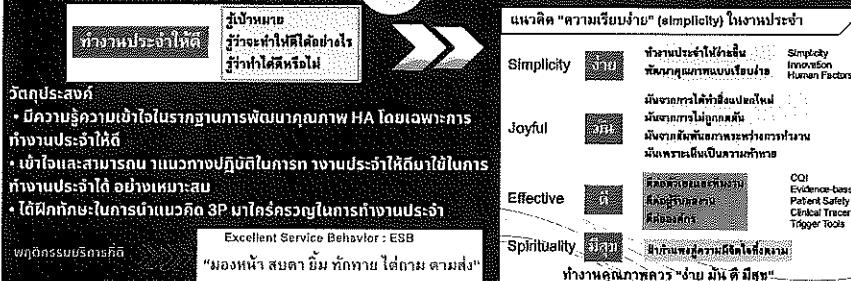
HA พื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพ

สถาบันพยาบาล

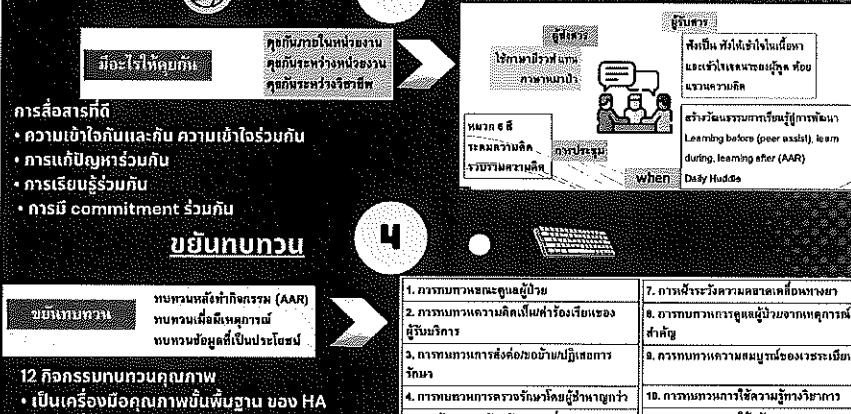
1 แนวคิดการพัฒนาคุณภาพ

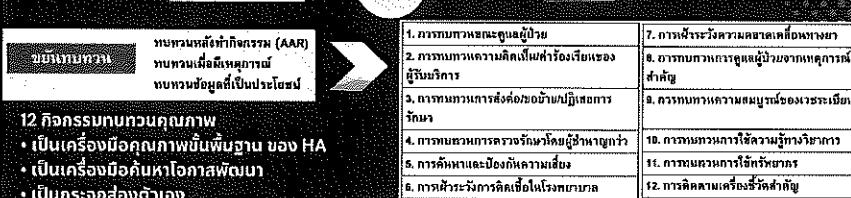
2 ทำงานประจำให้ดี

3 มีอะไรให้คุยกัน

ขั้นตอนทบทวน

5 ทำความเข้าใจมาตรฐาน HA

เป้าหมาย : เป็นแนวทางในการออกแบบระบบงานที่เหมาะสม
(บัน្តรបៀនដូចគ្នាលកម្មសម្រាប់)

- สิ่งที่ต้องนึกถึงก่อนเริ่มต้น:
 1) การพัฒนาเครื่องขององค์กรและหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความต่าทกัน และความเสี่ยงที่สำคัญ
 2) ภาระที่ต้องมีและแนวคิดหลัก (Core Values & Concepts) ขององค์กร
 3) วัลเดอร์พัฒนาคุณภาพและการเรียนรู้ (Plan-Do-Study-Act หรือ Design-Action-Learning-Improve หรือ Purpose-Process-Performance)
 4) แนวทางการประเมินคุณภาพและการบันทึกตามมาตรฐาน (Scoring Guideline)

การบริหารความเสี่ยง

สิ่งที่ได้รับ จากการอธิบดีนักบริหารความเสี่ยง และ ความรู้ความเข้าใจในการเข้าร่วมโครงการเรียนรู้วิชาการในของโรงพยาบาล

รายงานอปรม HA ๒๐๑ (อุฯ)

